

Prijsindexcijfers Uitzend- en uitleendiensten

08

Michel van Veen

Publicatiedatum CBS-website: 20 maart 2008

Verklaring van tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
–	= nihil
–	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is kleiner dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2005–2006	= 2005 tot en met 2006
2005/2006	= het gemiddelde over de jaren 2005 tot en met 2006
2005/'06	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2005 en eindigend in 2006
2003/'04–2005/'06	= oogstjaar, boekjaar enz., 2003/'04 tot en met 2005/'06

In geval van afronding kan het voorkomen dat de som van de totalen afwijkt van het totaal.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Prinses Beatrixlaan 428
2273 XZ Voorburg

tweede helft van 2008:

Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Prepress

Centraal Bureau voor de Statistiek - Facilitair bedrijf

Omslag

TelDesign, Rotterdam

Inlichtingen

Tel. (088) 570 70 70
Fax (070) 337 59 94
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

Bestellingen

E-mail: verkoop@cbs.nl
Fax (045) 570 62 68

Internet

www.cbs.nl

1. Inleiding

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) start met de publicatie van prijsindexcijfers voor de 'Uitzend- en uitleendiensten'. Dit artikel beschrijft hoe deze prijsindexcijfers zijn samengesteld en wat de prijsontwikkeling in 2006 en 2007 was. Het artikel gaat over de prijsindexcijfers van de diensten van bedrijven die zich bezig houden met het uitzenden en uitleen van personeel (SBI 74501 en 74502). De prijsindexcijfers zijn gebaseerd op gerealiseerde uurtarieven per kwartaal. Bij deze methode worden de opbrengsten per kwartaal gedeeld door de bijbehorende, voor de klant gewerkte uren per kwartaal. De prijsontwikkeling is gelijk aan de mutatie van dit quotiënt.

2. Producentenprijsindexcijfers voor diensten

De prijsindexcijfers voor de zakelijke dienstverlening maken deel uit van het stelsel van producentenprijsindexcijfers. Producentenprijsindexcijfers geven (onder andere) inzicht in de prijsontwikkeling van de afzet van de producten van Nederlandse producenten. Binnen dit stelsel bestaan al geruime tijd producentenprijsindexcijfers voor de delfstoffenwinning en de nijverheid. Er zijn echter nog te weinig prijsindexcijfers voor de dienstensector beschikbaar. Het CBS werkt daarom sinds 2000 hard aan het uitbreiden van het bereik van de producentenprijsindexcijfers met de dienstverlening (zie appendix). Er worden nu al prijsindexstatistieken gepubliceerd over de branches accountancy, advocatuur, autolease, goederenwegvervoer, ingenieursdiensten, koeriersdiensten, laad-, los- en overslagdiensten, notariaat, opslag, reiniging en softwareconsultancy. Een belangrijk doel van deze nieuwe prijsindexcijfers is het verbeteren van de ramingen van de volumeontwikkeling in de Nationale rekeningen.

Bedrijven die zich bezighouden met 'Uitzend- en uitleenactiviteiten' vormen een belangrijk onderdeel van de zakelijke dienstverlening. In 2005 is onder een beperkt aantal bedrijven een pilotonderzoek gehouden naar de mogelijkheden voor de prijswaarneming. Dit artikel gaat nader in op het ontstaan en de berekening van deze nieuwe prijsindexcijfers.

3. Basisgegevens

3.1 Samenstelling van het panel

Het panel van bedrijven is gebaseerd op de bedrijven die prijsinformatie aanleveren voor de 'Marktmonitor' van de Algemene Bond van Uitzendonderneming (ABU). Dit panel bestaat uit 25 bedrijven met 48 labels (aparte merken en rechtspersonen binnen het bedrijf), waarvan 9 grote uitzendondernemingen en 16 MKB-uitzendondernemingen. Door deze manier van secundaire waarneming worden bedrijven in de uitzendbranche niet extra belast met enquêtes voor deze prijsindexstatistiek.

3.2 Gerealiseerde uurtarieven

Uit het pilotonderzoek bleek dat de prijsindex het best op zogenaamde gerealiseerde uurtarieven gebaseerd kon worden. Het panel van de bedrijven kan de benodigde gegevens makkelijk leveren. Voor de waarneming van gerealiseerde uurtarieven worden de door het uitzendbureau naar de klant uitgezonden uren per kwartaal en de bijbehorende opbrengsten per kwartaal opgevraagd. De prijsontwikkeling is gelijk aan de mutatie van dit quotiënt. Er worden alleen opbrengsten gemeten die worden behaald uit

het uitzenden in Fase A, B en C. Fee's die met werving en selectie of payrolling worden binnengehaald worden niet meegerekend.

Bij de waarneming wordt een onderscheid gemaakt in Fase A en Fase B/C, daarnaast vind nog een uitsplitsing plaats naar de vakgebieden Administratief, Medisch, Industrie en Technisch, zoals gebruikelijk is in de markt.

Idealiter zou de waarneming voor een producentenprijsindex betrekking hebben op de prijzen van diensten die in de tijd niet veranderen. Dit is met diensten als transactie-eenheid niet zeker, omdat veranderingen in de werkwijze van de bedrijven tot veranderingen van de dienst kunnen leiden. Het is echter nog niet mogelijk een correctie voor deze veranderingen op de gerealiseerde uurtarieven toe te passen.

Afhankelijk van de mogelijkheden binnen de bedrijven leveren de bedrijven cijfers voor het totale bedrijf, naar fase en/of vakgebied. Door de prijsinformatie, waar mogelijk, uit te splitsen naar fasen en vakgebieden, worden zo homogeen mogelijke diensten onderscheiden. Dit minimaliseert de kans dat vertekende resultaten worden verkregen door een andere samenstelling van activiteiten.

De uiteindelijke prijsindexcijfers worden gepubliceerd op StatLine als een totaalindexcijfer voor de hele branche en deelmarktindexcijfers voor Fase A en Fase B/C. Er is niet voldoende informatie beschikbaar om op de aparte vakgebieden cijfers te publiceren.

3.3 Informatie voor het wegingschema

Voor de wegingsfactoren worden de omzetten over het jaar 2006 gebruikt die door de bedrijven uit het panel zijn opgegeven. De omzetten worden uitgesplitst naar fase en vakgebied en kunnen jaarlijks worden aangepast.

4. Berekeningsmethode

De prijsindex wordt berekend volgens een combinatie van Lowe en een Unit Value index. Hierbij wordt de prijs van een verzameling diensten vergeleken met de prijs van dezelfde diensten in de voorafgaande periode. De relatieve aandelen (de wegingen) van de diensten ten opzichte van de andere diensten in de verzameling is binnen een deelmarkt, binnen een bedrijf gelijk. Deelmarkten bestaan in dit geval uit Fase A en Fase B/C en daarna worden deze deelmarkten onderverdeeld in de vakgebieden Administratief, Medisch, Industrie en Technisch.

Voor het berekenen van de prijsindexcijfers voor uitzend- en uitleendiensten worden de gerealiseerde uurtarieven uit de lopende periode gedeeld door dezelfde gerealiseerde uurtarieven uit de vorige periode. De meeteenheid is uitgesplitst naar deelmarkt en vakgebied. Uit deze ontwikkeling op het laagste niveau wordt voor ieder bedrijf per deelmarkt een gewogen meetkundig prijsindexcijfer berekend.

Vervolgens worden de prijsindices per bedrijf binnen de betreffende deelmarkt, per stratum (groep van bedrijven van een bepaalde grootte) gewogen rekenkundig gemiddeld. Daarna worden de prijsindices van deze groepen bedrijven (binnen de deelmarkt) gewogen rekenkundig gemiddeld zodat er een prijsindexcijfer per deelmarkt ontstaat. Op basis van deze prijsindexcijfers wordt tot slot gewogen rekenkundig gemiddeld om te komen tot een prijsindexcijfer voor uitzend- en uitleendiensten.

De relatieve aandelen (de wegingen) van de bedrijven worden gebaseerd op de omzetten van de bedrijven uit 2006. De wegingen zijn zo bepaald dat een bedrijf in de waarneming model staat voor bedrijven met een vergelijkbaar aantal werknemers buiten de waarneming.

De gewichten van de bedrijven worden jaarlijks aangepast door middel van een minibasisverlegging. Met behulp van jaarlijkse 'price updating' op de gewichten van de bedrijven wordt, naar aanleiding van de ontwikkeling van de prijzen, de prijsindex berekend. Wanneer voldoende informatie beschikbaar is zullen de weegfactoren ook worden aangepast aan andere veranderingen in de omzetaandelen.

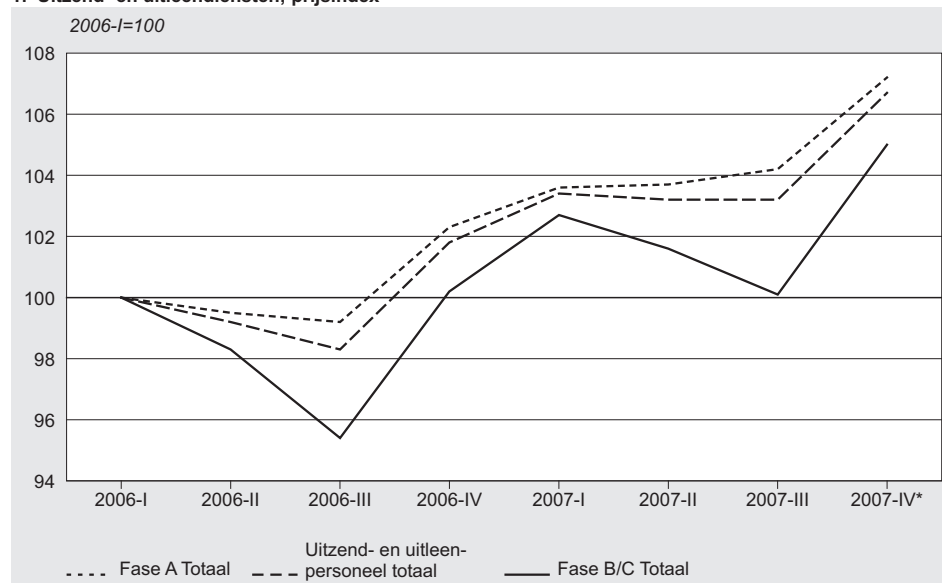
5. Uitkomsten

De reeks van prijsindexcijfers op basis van gerealiseerde uurtarieven per kwartaal is opgenomen in tabel 1. De publicatie betreft het totaalcijfer en de deelmarktindexcijfers van Fase A en Fase B/C.

Tabel 1
Uitzend- en uitleendiensten; prijsindex

	2006				2007			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV*
Fase A Totaal	100	99,5	99,2	102,3	103,6	103,7	104,2	107,2
Fase B/C Totaal	100	98,3	95,4	100,2	102,7	101,6	100,1	105,0
Uitzend- en uitleenpersoneel totaal	100	99,2	98,3	101,8	103,4	103,2	103,2	106,7

1. Uitzend- en uitleendiensten; prijsindex

6. Toekomst

Het CBS gaat deze statistiek ieder kwartaal samenstellen op de website. Verder zal worden bekeken of eventuele toekomstige marktveranderingen nog aanleiding zijn voor aanpassingen of verbeteringen van de statistiek. Er zal continu worden gekeken naar de methoden om te corrigeren voor kwaliteitsveranderingen.

Appendix

In 1997 werd in de Europese Unie (EU) een akkoord bereikt over het Stabiliteit- en groei-pact. Als gevolg daarvan heeft het bbp, als basis voor de afdracht aan de EU, een belangrijke administratieve functie. Voor de bepaling van de reële groei van het bbp, dat wil zeggen van het volume van het bbp, moet de nominale bbp-groei worden ontdaan van de prijscomponent. Dit wordt ook wel defleren genoemd. Dit toegenomen belang heeft in eerste instantie geleid tot een Beschikking van de Europese Commissie waarin de beginselen van prijs- en volumemeting in de nationale rekeningen zijn vastgelegd.

Deze beschikking onderscheidt A-, B- en C-methoden voor prijs- en volumemetingen in de Nationale rekeningen. A-methoden zijn de meest correcte c.q. meest geëigende methoden. B-methoden mogen worden gebruikt bij het ontbreken van de informatie die nodig is voor een A-methode. De derde categorie, C-methoden, mogen niet worden gebruikt. De kenmerken van een A-, B- of C-methode hangen onder meer af van het terrein waarvoor deze geldt. Zo is het gebruik van (zuivere) producentenprijsindices de A-methode voor het defleren van productie. Een ander belangrijk punt is dat het gebruik van input-indicatoren voor marktproductie als C-methode is gekwalificeerd en daarom niet meer is toegestaan.

Naast het gebruik voor het defleren in de nationale rekeningen, heeft het belang van de prijsindexstatistieken voor dienstverlening als kortetermijnindicatoren geleid tot een uitbreiding van een Beschikking van de Europese Commissie die de publicatie van de prijsindexstatistieken zelf voorschrijft.

Voor alle EU-lidstaten en dus ook voor Nederland leidden deze ontwikkelingen tot een uitbreiding van programma voor prijzenstatistieken. Het CBS streeft naar ontwikkeling van prijsindices volgens A-methoden, zuivere prijsindices. De prijsindices die het CBS momenteel over de gehele breedte van de zakelijke dienstverlening ontwikkelt, voldoen minimaal aan de vereisten voor een B-methode.